

Intervju med Anna Kinberg Batra i SVT Agenda 2016-03-20 angående EU:s flyktingavtal med Turkiet och lägre ingångslöner för nyanlända.

- CAMILLA:** Och strax om oenigheten inom Alliansen om lägre ingångslöner. Men först ikväll om EU:s avtal med Turkiet om flyktingarna. Det har ju börjat gälla från och med idag. Och målet med avtalet, det är att flyktingströmmen till Grekland ska stoppas. De flesta av de flyktingar som kommer till Grekland efter midnatt idag kommer att tvingas tillbaka till Turkiet. Och för varje syrisk flykting som återvänder åter sig EU att ta emot en annan syrisk flykting från lägren i Turkiet. Till att börja med max 72 000 personer. Det här är ett avtal som fått mycket kritik från människorättsorganisationer. Nu har vi med oss Anna Kinberg Batra, moderatledare. Välkommen hit.
- ANNA:** Tack så mycket.
- CAMILLA:** En svart dag för FN:s flyktingkonvention, en svart dag för Europa och en svart dag för mänskligheten, det var Amnestys dom över det här avtalet mellan EU och Turkiet. Hur vill du beskriva det här avtalet?
- ANNA:** Som ett viktigt steg som måste leda i rätt riktning. Det är för tidigt att se hur det här kommer gå naturligtvis. Men det är viktigt att EU kommer överens och kan göra något i den flyktingkris som man är naiv om man tror att den är över. Och för att få ordning i den här delen av Medelhavet så måste man också komma överens med Turkiet. Det är mycket kvar innan vi ser hur det här fungerar förstås men det är viktigt att få det på plats.
- CAMILLA:** Förra året så kom 800 000 flyktingar över havet från Turkiet till Grekland. Nu är alltså EU beredd, eller har erbjudit sig att ta emot 72 000. Är det moraliskt försvarbart när världens största flyktingkatastrof utspelar sig i grannländer till EU?
- ANNA:** Man får ju fråga sig vad alternativen skulle ha varit nu. Nu såg vi ju här tidigare ikväll, i Aktuellt till exempel hur människor faktiskt har mist sina liv. Människor riskerar och till och med mister livet på flykt över Medelhavet nu. Och det här händer här och nu och är långt ifrån över. Och då måste vi göra någonting som är bättre än det vi har gjort förut, för att hjälpas åt.
- CAMILLA:** Men 72 000 personer?

Intervju med Anna Kinberg Batra i SVT Agenda 2016-03-20 angående EU:s flyktingavtal med Turkiet och lägre ingångslöner för nyanlända.

- ANNA: Vi kommer få återkomma till väldigt mycket i det här tror jag. Nu ska det här träda i kraft och börja fungera idag. Det behöver det ju börja göra. Men det är ett viktigt första steg i rätt riktning efter att det inte har fungerat över huvud taget. Och då måste vi ju röra oss i rätt riktning.
- CAMILLA: Men 72 000 flyktingar ska då fördelas inom EU-länderna. Tycker du att Sverige ska ta emot några av dem?
- ANNA: Vi tar ju ett väldigt stort ansvar, det kommer över ...
- CAMILLA: Ja, men utav de här 72 000 som avtalet gäller nu?
- ANNA: Det kommer ju över 160 000 och sökte asyl i Sverige förra året. Det EU har haft problem med, det är att ingen hjälp...
- CAMILLA: De här 72 000 nu, som avtalet gäller nu, tycker du att Sverige ska ta emot några av dem?
- ANNA: Jag tycker vi ska vara med och ta vårt ansvar. Tyskland tar ett väldigt stort ansvar. Problemet för EU har ju varit att det är för många andra länder som inte gör det alls.
- CAMILLA: Så du tycker att Sverige ska ta emot några av de här 72 000?
- ANNA: Nej, det vi moderater har sagt är att vi behövde en tillfällig flyktingpaus tills vi får bättre ordning. Ett avtal mellan EU och Turkiet är ett sätt att steg i rätt riktning och försöka få ordning.
- CAMILLA: Så Sverige ska inte ta emot några av de här 72 000?
- ANNA: Jag tycker vi ska börja med det ansvar vi har tagit här och nu och se till att det här avtalet också fungerar ordentligt. Det måste vi följa noga. Det finns ju ett antal frågetecken så klart. Men jag tror att alternativen, att inte komma överens om någonting, inte komma överens med Turkiet, när människor faktiskt dör på flykt över Medelhavet, hade varit mycket sämre.
- CAMILLA: Vi ska se här, din företrädare Fredrik Reinfeldt. Han talade på Postkodlotteriets gala i måndags kväll. Och han menar att de som flyr till Europa inte har något annat val.
- FREDRIK: Det är verklig utsatthet att sätta sin familj i en båt som man inte vet kommer över havet. Det är verklig utsatthet att fly fast man

Intervju med Anna Kinberg Batra i SVT Agenda 2016-03-20 angående EU:s flyktingavtal med Turkiet och lägre ingångslöner för nyanlända.

inte vet vart man riktigt är på väg, om man kommer fram och om man ens överlever. Men det som är alternativet är inte möjligt att leva med, och därför måste man fly. Det är utsatthet. I vårt land har vi nu börjat använda ord för att beskriva vad Sverige är utsatt för och jag har förstått att vi lever i kollaps. Allt har slutat fungera. Med den typen av ord så är vi där igen. Vad betyder ord i vår tid? Jag har ägnat några veckor åt att träffa folk och frågat dem i detta kollapsens land hur julhelgen var? Hur var det att fira jul i kollaps? Om Sverige är i kollaps och ingenting fungerar, vilka ord vi kvar för att beskriva det som nu sker i Syrien?

CAMILLA: Fredrik Reinfeldt, han är kritisk till hur man beskriver situationen i Sverige med ord som kollaps. Håller du med honom?

ANNA: Sverige är ett av de samhällen i världen som kanske fungerar allra bäst. Och samtidigt så tycker jag vi ska ta på allvar att i höstas så var vi i ett läge där det faktiskt inte fungerade. Där vi tog väldigt mycket ansvar, Tyskland också, ett antal andra länder inte gjorde det. Människor fick sova ute, barn försvann. Och då hade vi en ohållbar situation som vi måste göra någonting åt.

CAMILLA: Du talade ju själv då, du används ju ordet systemkollaps då, på grund av det stora antalet flyktingar som kom.

ANNA: På grund av att det inte gick att ha kontroll i våra gränser. På grund av att det gick att ta emot och pröva till exempel de som kommit hit.

CAMILLA: Men har du varit oförsiktig med orden, tycker du?

ANNA: Det jag har talat allra mest om och behöver fortsätta tala om, och behöver fortsätta att göra, det är att ta ansvar för att Sverige kan få det att fungera bättre i en kris. Vi ska vara ett land som tar ansvar när människor måste fly. Jag tror det är svårt att föreställa sig, det här att ge sig iväg med risk för livet. Men i ett läge där det inte fungerar, då tycker jag man har ett ansvar som politiker att få det att fungera bättre än det gjorde då. Annars riskerar man ju mycket, mycket värre konsekvenser.

CAMILLA: Men är det rätt tycker du att beskriva det som en hotande systemkollaps?

Intervju med Anna Kinberg Batra i SVT Agenda 2016-03-20 angående EU:s flyktingavtal med Turkiet och lägre ingångslöner för nyanlända.

- ANNA: Det var under hösten, under akut ... När flyktingkrisen var som akutast och störst, då var det en ohållbar situation, där människor kom i kläm och där det inte fungerade. Sen har vi gjort ett antal saker för att få det att fungera bättre. Det är vi moderater som har föreslagit en del av det som genomförs nu. Och det behövs.
- CAMILLA: Men du håller inte med Fredrik Reinfeldt här då, när han är upprörd över hur man använder det här ordet?
- ANNA: Jag tillhör inte dem som tycker att Sverige inte fungerar. Sverige är ett väldigt, väldigt bra samhälle. Och då måste man ju också få det att fungera även i kriser. Det kräver politiskt ledarskap. Det kräver att man ser till att få det att fungera när det inte gör det. Och det gjorde det inte i höstas, det tycker jag man ska ta på allvar.
- CAMILLA: Att skicka tillbaka dem som nu kommer till Grekland, vi ser här barn och barnfamiljer, som kommer idag efter midnatt, hur kan det vara humant?
- ANNA: Om man måste fly så ska man kunna få sin sak prövad och då måste man ha ordning för hur det ska gå till. Det är det som är avtalet mellan EU-länderna, EU:s alla olika regeringar, och Turkiet syftar till. Det här handlar ju om att få ordning i en situation som inte har fungerat över Medelhavet.
- CAMILLA: Men är det humant mot de här människorna som nu har lyckats ta sig över medelhavet?
- ANNA: Det ska och måste det vara. Och det syftar ju till att kunna ge skydd till de som behöver och pröva den som behöver. Om man inte kan det, om man inte tar ansvar för att systemen ska fungera, då hamnar ju faktiskt utsatta människor i kläm, helt i klorna på till exempel flyktingsmugglare.
- CAMILLA: Vi ska tala inrikespolitik nu, för en fråga som har hettat till ordentligt i veckan handlar om frågan om ingångslöner. Behövs det lägre ingångslöner för att nyanlända ska ha en chans att få jobb i Sverige? Den här frågan splittrar Alliansen. Och Liberalerna och Centerpartiet, de kan tänka sig att riksdagen lagstiftar om lägre löner för nyanlända om inte arbetsmarknadens parter kan

Intervju med Anna Kinberg Batra i SVT Agenda 2016-03-20 angående EU:s flyktingavtal med Turkiet och lägre ingångslöner för nyanlända.

enas om sådana. Men du har satt ner foten här och sagt att en moderatledd regering kommer inte lagstifta om sänkta ingångslöner. Varför inte?

ANNA: Jag tycker det finns några fundamentala delar i hur Sverige fungerar som samhälle som vi ska hålla hårt i och inte riva och skapa osäkerhet omkring. Att det är arbetsmarknadens parter som sätter löner är en sån. EU-medlemskapet är en sån, det tänker jag inte heller riva upp. Utan vissa såna här, fundament nästan, de tycker jag vi ska se till att de också håller.

CAMILLA: Du har ju retat upp dina allianskollegor här som menar att man kan inte ställa såna här ultimatum utan det här är någonting man bör förhandla om.

ANNA: Det är några centrala principer om hur det fungerar som jag tycker man ska slå vakt om och inte riva upp, därför har jag gett det här beskedet. Sen ser jag fram emot att förhandla med alliansvännerna om till exempel om hur fler kan få sitt första jobb i Sverige, för det måste många, många fler få, till exempel genom att kunna utbilda sig också.

CAMILLA: Vi ska höra vad din allianskollega Jan Björklund säger, han lät såhär i Aktuellt i veckan.

JAN: Jag utgår ifrån att den dagen vi bildar en alliansregering så är denna frågan på bordet, liksom allting annat. Men det är olyckligt att uttrycka sig så, vi hör ju här. Det skapar naturligtvis irritation att någon part ställer ultimatum, och "blir det inte såhär så blir det ingen regering". Det är väldigt viktigt att Sverige får en alliansregering. Men en av de viktigaste uppgifterna för den regeringen är att förhindra att det växer fram ett nytt stort utanförskap med många människor som lever på bidrag.

NIKE: Men vi hörde ju här att Centerpartiet inte var särskilt glada heller. Vad är det för stämning inom Alliansen just nu egentligen?

JAN: Ja, jag tycker det var olyckligt att hon uttryckte sig så här. Vi hade under åtta års alliansregering, som ju jag satt med i under alla år, så hade vi en kod mellan partierna, och det var ... Vi tyckte ju olika i många frågor. Självlklart gör olika partier det. Så är det ju med den nuvarande regeringen också. Men man ställer

Intervju med Anna Kinberg Batra i SVT Agenda 2016-03-20 angående EU:s flyktingavtal med Turkiet och lägre ingångslöner för nyanlända.

inte offentliga ultimatum. För om partier börjar göra det mot varandra, då går det inte att regera.

CAMILLA: Ja, i alliansregering hade man en princip att inte ställa offentliga ultimatum. Har du ändrat den linjen nu?

ANNA: Vi hade också, och har haft under Alliansens över tioåriga samarbete ordning och reda på svensk arbetsmarknad, med parterna som sätter lönerna. Det tycker jag är bra. Jag tänker inte börja lagstifta om att sänka löner. Jag tänker se till att fler kan få sin första lön och att vi brytar utanförskapet. Det förhandlar jag väldigt gärna om.

CAMILLA: Men om vi tittar på formerna här, hur ni samarbetar då. För ni har ändå sagt ny att allianspartierna ska få utveckla sin egen politik för att sedan förhandla fram ett gemensamt valmanifest. Varför sätter du då stopp för en debatt om just lagstiftning av ingångslöner?

ANNA: Jag tycker det är ett viktigt besked att ge väljarna, att jag tänker inte sänka löner, och jag tänker inte lagstifta och sänka löner. Utan Sverige har en ordning och har haft väldigt länge, under hela alliansregeringens tid, under många år tillbaka, där det är parterna som bestämmer löneläget i Sverige. Jag vill inte riva upp den svenska modellen, och det är viktigt att ge ...

CAMILLA: Det är ett ultimatum alltså du ställer här?

ANNA: Det är viktigt att ge det beskedet. Det är ett moderat besked, men det får då också effekt.

CAMILLA: För Jan Björklund, han utgår ju från att den här frågan ska ligga på bordet när ni ska förhandla fram ett valmanifest.

ANNA: Det är väldigt vi har att se fram emot att förhandla med Jan Björklund om. Inte minst då hur det kan bli lättare att få sitt första jobb. Hur man kan kombinera jobb-utbildning. Hur vi bryter det utanförskapet som vi har.

CAMILLA: Men det här, om en lagstiftning om sänkta ingångslöner, det kan han glömma att få förhandla om?

Intervju med Anna Kinberg Batra i SVT Agenda 2016-03-20 angående EU:s flyktingavtal med Turkiet och lägre ingångslöner för nyanlända.

ANNA: Ja, det är inte vilken fråga som helst, tycker jag. Det handlar om att lagstifta om att sänka löner. Det skulle skapa otrygghet, det skulle utmana vårt samhällskontrakt. Men framför allt skulle det riva upp den svenska modell som är ordningen vi har på svensk arbetsmarknad, vem som bestämmer lönerna.

CAMILLA: För förslaget har fått stenhård kritik ifrån Socialdemokraterna och ifrån LO. Hur mycket handlar det om att du vill tysta den kritiken?

ANNA: Det här handlar inte om något parti, utan det här handlar om att det är 800 000 i arbetsför ålder som inte går till jobbet i Sverige. Och det måste vi göra någonting åt. Då ska vi ha ordning och reda på arbetsmarknaden och vem som sätter löner, och inte riva upp det systemet. Men vi måste ha många fler vägar in som man ...

CAMILLA: Men varför jag frågar är ju för att ... är det så att du gör bedömningen att det här förslaget från Centern och Liberalerna skulle kunna äventyra er möjlighet att vinna tillbaka makten?

ANNA: Jag gör bedömning att det är viktigt att ge tydligt besked. Moderaternas besked är att vi inte tänker riva upp den svenska modellen och ordningen för hur vi sätter löner i Sverige. Men vi tänker med alliansvännerna visa svenska folket fler vägar in på arbetsmarknaden för de som inte har jobb. Det är vi som för den debatten.

CAMILLA: Vi ska prata om sakfrågan. Och då ska vi höra vad dina allianskollegor säger om just varför det är viktigt som sista åtgärd att kunna lagstifta fram lägre ingångslöner.

JAN: Det är hundratusentals människor som nu kommer till Sverige, och många av dem har en väldigt låg utbildningsnivå. Och vi kommer få ett gigantiskt utanförskap med människor som bara lever på socialbidrag år efter år efter år, om vi inte är beredda att ändra spelreglerna på arbetsmarknaden.

ANNIE: Det här handlar om ju jobb till lite lägre lön till dem som annars har som val att gå på bidrag, komma in i frustration, få desperation och är utdömda till livslång utanförskap.

Intervju med Anna Kinberg Batra i SVT Agenda 2016-03-20 angående EU:s flyktingavtal med Turkiet och lägre ingångslöner för nyanlända.

- JAN: Det bästa är såklart att LO och Svenskt Näringsliv, men LO har redan sagt tvärnej, så det kommer inte att ske.
- CAMILLA: Håller du med Björklund och Löf här om att det behövs fler enkla jobb, inte minst för de nyanlända som har låg utbildning, för att de ska komma in på arbetsmarknaden?
- ANNA: Ja, det behöver vi. Och utanförskapet behöver brytas. Och där hör ni att det är ju allianspartierna som för den debatten och tar den på riktigt allvar nu. Att inte minska RUT-sektorn, att utvidga den i stället till exempel, det är såna förslag som vi har kommit med, där åtminstone utvidgningen också genomförs nu. Fler enkla jobb behövs, och fler vägar in i dem, i ett ...
- CAMILLA: Men vore det också bra om parterna då kom överens om lägre ingångslöner?
- ANNA: Parterna sätter löner, och i min respekt för det ingår att jag inte ska recensera dem. Nu är det mitt i avtalsrörelsen som pågår.
- ANNA: Nej, du behöver inte recensera, men frågan är och du tycker att det ... Vore det bra om de kom överens om lägre ingångslöner?
- ANNA: Jag tycker att det är de som ska sätta lönenivån, och jag vill inte lagstifta om lägre löner.
- CAMILLA: Du har ingen synpunkt på om lägre ingångslöner är bra alltså?
- ANNA: Nej, avtalsrörelsen har precis börjat, och det är parterna som har ansvaret att sätta löner. Då ingår det i att politiken inte ska styra. Men det vi behöver, det är ju fler vägar in där man till exempel kan utbilda sig på jobbet också, och att många fler omfattas av det här.
- CAMILLA: Men jag måste ändå stanna där det, för det är intressant, för det är ju många ekonomier inom OECD, Konjunkturinstitutet, Finanspolitiska rådet, som säger det att det skulle skapas många fler jobb om ingångslönerna var lägre. Avfärdar du det?
- ANNA: Nu bygger inte allting på ekonomisk teori, utan de rapporterna tar jag också del av, och samtidigt vill jag att Sverige ska fortsätta vara ett väldigt starkt land, där vi också håller ihop samhället. Då handlar det om den stora utmaningen som

Intervju med Anna Kinberg Batra i SVT Agenda 2016-03-20 angående EU:s flyktingavtal med Turkiet och lägre ingångslöner för nyanlända.

utanförskapet innebär, att fler måste komma in. Men inte på vilken nivå som helst.

CAMILLA: Men du avfärdar de här ekonomernas ... som att det bara är teori?

ANNA: Enligt teorin kan man titta bara på prissättning, men det gör inte jag. Jag tittar på hela samhället. Sverige ska hålla ihop och inte ha för stora skillnader, det vill inte vi. Och därför så är problemet att när det är 800 000 som inte går till jobbet, då är det viktigt att de faktiskt får till exempel prova på att jobba, om de inte har fått den chansen. Det tycker jag är viktigare. Och hjälpa de som inte har till exempel utbildning tillräckligt att också kunna få den. Det har vi råd med, och det tycker jag är bra.

CAMILLA: Men om du ändå inte tror att ... Hur ska du då skapa de här jobben? Om du inte tror på sänka ingångslöner, vilken väg ska du gå då?

ANNA: Ja, kostnaden för arbetsgivaren att anställa någon, det handlar ju om hur stor risk tar jag? Hur mycket skatt måste man betala på lönen? Den frågan är väldigt, väldigt viktig. Hur stora är möjligheterna att till exempel få lära sig jobbet på jobbet och utbilda sig samtidigt?

CAMILLA: Ni har ju ert förslag med första-jobbet-anställningen. På vilket sätt ska det motivera arbetsgivare att anställa på den åtgärden?

ANNA: Det det innebär, det är att man har ett och ett halvt år på sig att faktiskt på en del av arbetstiden också utbilda sig. Det finns ju vissa såna modeller i dag, men de har inte gett tillräckliga resultat alls. Det är hundratusentals människor som inte har kommit in, som är utanför. Och då handlar mycket om att få visa vad man går, om man inte känner någon, om man inte har meriter, om man inte har någon erfarenhet sen förut, så måste man börja någonstans, under ordnade former.

CAMILLA: Men det är ingen subvention till arbetsgivaren, det är inga lägre ingångslöner. Varför skulle det motivera arbetsgivare att anställa? Det handlar ju om då tiotusentals personer som behöver jobb.

Intervju med Anna Kinberg Batra i SVT Agenda 2016-03-20 angående EU:s flyktingavtal med Turkiet och lägre ingångslöner för nyanlända.

ANNA: På flera sätt. Dels får man ju prova på varandra i ett och ett halvt år. Mycket längre tid än i dag. Dels så måste det vara lägre skatt också på det första jobbet. Och sen så finns det olika varianter redan i dag ...

CAMILLA: Men det motiverar väl inte arbetsgivaren, det är ju den som tar jobbet?

ANNA: Ja, där på arbetsgiversidan handlar det också om vad det kostar. Både hur länge man får prova på ... Vi kan också diskutera till exempel hur hög arbetsgivaravgiften är. Det är en sån fråga där vi har sänkt på flera fronter förut, men där våra motståndare ville höjda. Så det finns olika kostnader för arbetsgivaren som man kan diskutera och som redan i dag är föremål för lagstiftning. Men jag vill inte lagstifta om att sänka löner.

CAMILLA: Och du ser inte den risken då som Björklund och Lööf här ser, att tiotusentals nyanlända kan bli fast i ett bidragsberoende om de inte, med hjälp att sänka ingångslöner, kommer in på arbetsmarknaden?

ANNA: Att vi måste bryta utanförskapet, det är helt avgörande för Sverige över huvud taget. Och det är allianspartierna som nu diskuterar hur det ska gå till, på flera olika sätt. Och det ser jag fram emot att också förhandla om sen.

CAMILLA: Tack så mycket för att du kom hit.

ANNA: Tack.